

Rövid túra a cseppkőbarlangban

Putnikról kanyargunk Aggtelek felé. Mindenütt erdő és csend. A szellő is csak félve rezgetti az öreg fák koronáját. Most napsütés van, nyár, nyugalom. A szellő szegyenkező csúszkát a hegygerincen, messzebb völgybe bujlik — nem szabad zavarni a nyári erdőt. Az erdőnek minden év egy élet. Nyáron olyan, mint a férfi élete derekán.

Csend és erdő az itteni vidék. A csend sejtelmesen titokzatos, az erdő rejtelmese és végtelen. Enyhén emelkedő szertent, tető, aztán rábukunk egy kicsiny falura. A falu apró házai szinte érzik, hogy természetellenes a mélyzöldben az ő fehérségük, mert ijedten csodálkoznak a rájuk cső szertentüntről. Különösen a régi cseledházak. Mint a riadságban, makacsba lett árva butasággal várva várakozó kis borbó. Elülük lábát — a földet erősen előre tapodva — megfeszíti; füle, szeme csodálkozik; gerince meg, hajlott. Hajlotthátú házak fogadják az idegent, a falu elején Kelemerben.

Közeledünk Aggtelekhez. Az erdő megszakad. Emitt még fiatal pásztorlegényke legelteti juhnyáját füves domboldalon, arrébb kecske legelési a karsztos ritkás természet. Meg-megtörök a természet harmóniája. A nyugalmat nyugtalanság váltja fel. A karsztos dombok jelzik: valami rendkívüli vár ránk.

Aggteleket, a falut, a barlang bejáratát ezúttal csak éppen szemügyre vesszük. Célunk Jósvafő, a jósvafői barlangbejárat, a Tengerszem szálló. Nem sokáig várát magára. Az aggteleki diszharmónia után itt megint csend és erdő. Rejtelen. A barlangbejárat előtt a természet csodáját látni vágyó kirándulók. Diáklányok. Már felkészültek a barlangtúrára. Berecz Lajos idegenvezető vállálja a lánycsapat kíváncsiságának kalauzolását. Tartunk velük.

A barlangban vagyunk. A lányhangoskodás elhallik. Az idegenvezető szája hallatszik:

122 méteres mesterséges átjárón haladunk keresztül. A mesterséges átjáró Kaffka Péter mérnök munkája. 1928-ban készült el.

Mögöttünk hagyjuk a mesterséges bejáratot, a cseppkőbarlangban haladunk tovább. A tér összehúzódik: egy barlang, az idő kitágul: millió évek cseppkövekben, rétegződésekben. Ma 1958-at írunk. Csak pár éve látogatták a barlangot. Azelőtt néptelen volt. De mégsem! Annak idején, már a jégkorszak végén, idehúzódtak az ősember. Az idő visszahullámozik a végtelenbe. A barlang keletkezése kétféle nyílással vissza az időszámítás előtti. Folyók zúgtak, zuhogtak alá a barlangban... Itt nem málik az idő.

A Baradla természetes üregét járjuk. Sziklaomladékok kanyarog az útunk. Ez az omladék az egész barlang legfiatalabb keleti felszakadása. Csak 10—15 ezer éves. A Baradla 2 millió éves életkorához viszonyítva csekélység.

A jósvafői rövid túra első nagyobb kibővülése, látványossága a Koffka-terem. Cseppkövek ezernyi változata gyönyörködött a látogatót. Az utókor képzelete különböző neveket ruházta fel a képződményeket: Zaflog, Cseppköfgyöngy, Buboskemence, Meduzák, Szidami írek, Pálma-levelek... Arrébb a természet újabb játékos csodáját figyelhetjük meg. Hentesüzletnek nevezik. Felül a haj, alatta lógnak a szalonnaoldalak. Jobbra nagy kötőm — a töke. Elöl a pult, a pult előtt sztalagmit vásárlók. A másik oldalon a Halászbástyát lópta ide cseppkövekben a véletlen. A lánycsapat nemán csodálkozik. Az idegenvezető magyaráz.

Dudich Endre professzor kutatásai nyomán ma már tudjuk, hogy az öröksötét néma Baradlaiban 262 fajta állat él. A denevértől a csak mikroszkóppal látható tenyésztett titokzatos életét éli a barlang nedveiben a sejt, az élet.

A következő barlangkibővülés a Szinpadterem. Előterében a szereplők, hátrább statiszták. — Nem véletlen a terem elnevezése. A kiránduló a cseppkövek, oszlopok, redők segítségével valóban egy szinpadot fantáziálhat maga elé... A szinpad a barlang legújabb képződményű terme, a következő, az Óriások pedig a legnagyobb méretű. Méreteiben, látványosságában egyaránt óriás. 200 méter hosszú, 63 méter széles, magassága pedig 41 méter. Aki először járja a barlangot, itt megállapíthatja: fölösleges volt eddig csodálkoznia, álmélkodnia a természet tüneményein. Ez egyetlen teremben ezer csodát produkál az idő és a vízcepp. A kései korok látogatója itt is nével ruházta fel a különböző képződményeket, rájuk ruházta saját képzeletvilágát. Melyik mire hasonlít, azt a nevet kapta.

Szinte mellbevág a természet dűsgazdagsága. A Korinthusi oszlop 8 méter sztalagmitja után a Pisai ferde-torony fogja meg a néző szemét. Nincs sok idő a csodálkozásra, máris a Kínai pagoda előtt állunk. Nem sorolom tovább a cseppkő csodákat. Szavakkal nem lehet versenyezni a természettel... Az idők változása itt esetleg az elnevezések változásában mérhető. Amit egy pár évvel ezelőtt selyemharisnyának mondtak az idegenvezetők, az most nylon. Az anyósnyelv — egy nyelvhez hasonló óriás cseppkőképződmény — neve viszont nem változik.

Egy kis ravaszág is kell az ilyen túrákhoz — így tartják az idegenvezetők. Kiravaszkodtak tehát, hogy az Óriások termében van a szerelem kútja — tulajdonképpen ez az Ósember kútja. Ebből annyi az igazság, hogy a jövőzi forrás valóban szomjat oltó kút volt valamikor, idejárt vizet az ősember. A mai kiránduló kis diáklányok azonban nem szomjasak, de az idegenvezető egy kis vidámságot akar vegyíteni a túrába. Ráfogja hát a forrást: szerelem kútja. Nagy komolyan még történetet is kerestek hozzá. A diáklányok meg nevetnek a histórián, de azért mindnyájan isznak a Szerelem kút vizéből. Persze ők nem hisznek a históriának.

Az Óriások termével véget ér a jósvafői rövid túra. A lányok visszaindulnak Jósvafőre. A rövid túra egyórá. A nagy, Aggtelekről indul és órára. A nagytúrán a barlang egészével megismerkedhet a kíváncsi idegen. Kedvére barangolhat a 22 kilométeres barlangban. A közeljövőben az a hétkilométeres szakasz is megnyílik a magyar idegenforgalom számára, amely Csehszlovákia területén van. Braunstein János, a jósvafői Tengerszem szálló vezetőjének tájékoztatása szerint nemskára megnyílik a határ a barlangban. A megköthető egyezség értelmében Csehszlovákiából átjöhettek a barlang magyarországi részébe és viszont, Magyarországról át lehet menni a domicai barlanggá.

Braunstein János elmondotta, hogy július hónapban elkészül a Tengerszem szálló is, melynek két éve húzódik az átépítése. 2,5—3 millió forint költséggel felújították, korszerűsítették a szállót. Jelenleg 150 személyes szobát lát a turisták rendelkezésére. Az ezévi forgalom így a Tengerszem szálló átépítése mellett is magasabb volt, mint a múlt évek átlaga. Csak május hónapban 16 ezer látogató kereste fel hazánk világhírű barlangját, a Baradlát.

Nagy Zoltán

Befejeződtek a felvételi vizsgák a Nehézipari Műszaki Egyetemen

Az elmúlt héten az egyetem nyári szünet miatt már-már kihalt folyosói ismét megteltek zsivajgó fiatalokkal. Csak ezek a lányok és fiúk egy kisit megilletődöttek, félénkebbek voltak, mint az egyetem berkeit már jól ismerő diákok.

A Nehézipari Műszaki Egyetem immár tizedszer tartott felvételi vizsgákat, tizedszer készül kapuinek megnyitására. A jelöltek matematikából, fizikából és rajzból írásbeli dolgozatokat írtak és matematika szóbeli vizsgán vettek részt.

A csaknem 500 jelentkező a bányamérnöki, kohómérnöki, gépészmérnöki és földmérőmérnöki karra pályázott. A vizsgabizottságok munkáját most dolgozza fel a felvételi bizottság, s a közeljövőben történni döntés arról, hogy kiket vettek fel az egyetemre. A jelöltek kiértékelése július közepén várható.

Előreláthatólag a bányamérnöki és földmérőmérnöki kar felvételi létszáma

száma betöltik, a kohómérnöki és gépészmérnöki karon viszont augusztus folyamán pótfelvételi vizsgákra kerül sör.

Vasárnapi térzene

Ismét felcsendülnek a népszerű melódiák vasárnap délután 5 órai kezdettel a Szabadság tér hős lombjai alatt. Reméljük, a hosszú esőzés után jó idő lesz és szép műsor fogadjja majd a hallgatóságát. Ez alkalommal új vendégkarmestert köszönthetünk, mert a filharmonikus zenekart Blum Tamás, a debreceni Csokonai Színház operatársulatának vezető karmestere vezényli. A térzene műsorán Bayer: Babatündérje, Bizet: Carmen egyvelege, Blantec: Vén keringője és Csajkovszkij: Virágkerítője, továbbá Strauss: Denevér című operettjének egyvelege szerepel. Kíváncsiunk hozzá jó időt és kellemes szórakozást.

A tervek megvalósulnak

Nemrégiben, a miskolci építészeti kiállításon hallottam a következő megjegyzést: — Tervek, tervek, de mikor lesz ezekből valóság? A férfi, aki ezeket a szavakat pesszimista hangon elmondotta, a város új negyedének, a volt Selyemrének távlati tervét szemlélgette. A másik férfi, aki mellette állt, már derűlátóbban jegyezte meg: — Nem sok kell ahhoz. Egy-két év és ott is házak lesznek, ahol ma még kecskék és szamarak legelésznek. — Jó, jó, az útvonal mellett be is lehet építeni, de ez a belső utca, ez a hét bérház még több évet vesz igénybe, — mutatott ujjával a rajz egyik szélére.

Ez a kis szövegtől eddig nem is jutott eszembe. Most gondoltam rá két nappal ezelőtt, amikor az említett terület építészeti irodájában ismét találkoztam ezzel a bizonyos »távlati« tervvel.

Azon a helyen, ahol a vitás ház-sor húzódik, néhány nap óta gigan-tikus erejű ekskavátor tépi, marja a kavicsos földet. A Földmunkát Gépesítő Vállalat egyik munkabrigádja éjjel-nappal dolgozik. A gép — és a gyorsan mozgó dőmperek segítségével — egyik napról a másikra készült el egy új bérház pincedőrt. Hiába nőttek ki ezéven is a Selyemréhez nem illő tuskés növények, hiába fészkeltek be a száraz és zöld kőrök közé magukat a szünnyogok, lepkek, rovarok — el kell hagyniuk a gombamódra szaporodó bérházak környékét. Búvótanyájuk helyén otthonok épülnek. Egyszerre épül fel egy egész utca; kettőszázhetvenkét lakással.

Csak dicsérni lehet az ilyen mé-rez tervek kivitelezésének megrendelőit, — ez esetben a városi tanácsot —, amely »egy füst alatt« akarja beépíteni a Bajcsy-Zsilinszky út, a strand és a Szinva által határolt területet. A szakemberek tudják legjobban, mit jelent »egy füst alatt« több épületet felépíteni. Ennek a módszernek miskolci viszonylatban kettős jelentősége van. Először a város szépítéséhez, harmonikus összekapcsolásához, másodszor pedig az önköltség csökkentéséhez járul hozzá. Ha kiszámítanánk azt a rezsiköltséget, amely abból keletkezik, hogy a most épülő hét bérház csak kettő-sével valósulna meg, úgy a kapott összegben néhány új lakás árát taposnánk sárba!

A tervek, amelyek eddig valamelyik irodaszekrénybe helyezték dossziéban vártak további sorsukra. Most itt vannak előttünk az építész-vezető asztalán.

— Mi már ismerjük őket, — mondja Turcsányi Pál építészvezető. — Sőt már azt is elmondhatom, hogy eleven valóság is látható belőlük. Két épület alapárkát kiástuk, hétfőn kezdjük meg a betonozást.

Ezután a kivitelezési tervekről és a számokról beszélgettünk. Mindkettő érdekes. Több mint 10.000 köbméter földet kell megmozgatni.

— Hogy hány téglát kell a hét bérházhoz? Ez is megvan. Kétféleli-hatszázötvenezer darab!

— Esetleg ezerrel több a törések miatt...

— Lehet, ez a mályi téglagyáron múlik, — jegyzi meg mellettem.

A téglához viszont más is kell. Abból még nem lesz ház. A más-fajta építőanyagok mennyisége szintén meglepő. Négyezer köbméter kavics, kétezer köbméter homok, 600 köbméter terméskő, 3600 köbméter salak, ami — figyelembe véve a fajsúlyát — igen nagy mennyiség. Ezenkívül 8500 mázsa cementre, 1500 darab — egyenként ötméteres — födémgerendára és 8100 darab födémlemlre lesz szükség.

A felkészülés gondja már nagyjából megoldódott. Idejében elkészítették az organizációs terveket. A ma még feldúlt állapotú építkezési területen már képzeletben elkészítették az érkező anyagok helyét. Meglepett, hogy kavicson kívül még nem találunk más építőanyagot a helyszínen.

— Nem félünk az anyaghiánytól. Az ÉPFU-gépkocsik biztos segítőtársaink. Csak akkor kezdődik meg az igazi »felútás«, ha elrendezzük a terepet, elszállítjuk a felesleges földmennyiséget, — válaszolja derűlátóan az építészvezető. — Egy pótkocsi autó 2000 téglát szállít egy fordulóban. Ha az építkezés rendelkezésre bocsátanak nyolc ilyen kocsit, iparkodniuk kell az építőknek, hogy a téglahalmazok magasabbra ne tornyosuljanak, mint az épülő falak.

A gyors munkáról az úgynevezett kisgépek alkalmazásával gondos-

kodnak. Minden épületet külön gépesítenek. Toronydarut ez alkalommal nem használnak, mivel a két és három lépcsőházból álló lakások ferde vonalban — egymást félig takarva — húzódnak. Így épületenként a közkedvelt Brunn-darukat állítják fel. Ezenkívül födémdaruk és habarcsszivattyúk biztosítják a gyorsabb termelést.

A lakások érdekessége lesz, hogy még a földszinti lakásokhoz is »hozzáragasztják« a nagyobb méretű erkélyeket. A keleti és nyugati irányba néző ablakok pedig az ed-

dig alkalmazott méreteknél szélesebbek lesznek. Az épületek külső megjelenése szinte meglepően alkalmazkodik a modern belsőhöz. Ezekben a lakásokban ugyanis »kiserleti« konyhák lesznek. Beépítik a konyhaszekrényeket, ezenkívül az előszobákban más tárgyak elhelyezésére alkalmas szekrényeket is beépítenek.

A selyemréti új lakótelep ezéven Miskolc legnagyobb lakásépítkezése lesz. Reméljük, az elkövetkező években az eddigi »szétszórt« építkezések helyett — a városi tanács támogatásával — több hasonló merész terv valósul meg.

Szarvas Miklós



Bekes öregkor

Kormányunk gondoskodását bizonyítja a termelőszövetkezeti tagság nyugdíj jogosultsága is. — Gurzó András 1952-ben két hold földdel lépett a nyíregyházi Dózsa Tsz-be. A tsz-ben olyan fehér húsértés anyakocákat nevelt, hogy csodájára jártak a környékiek. Az 1957. évi zárszámadáskor Gurzó András 439 munkaegységre munkacségeként 85 forintot kapott. Most a több évtizedes szorgalmas munka után hátralevő éveit nyugalomban, pihenéssel tölti el.

HETI filmjegyzet

A királyasszony lovagja

— Francia film —

Nagy érdeklődéssel várta a mozilátogató közönség Victor Hugo Ruy Blas drámájának filmváltozatát. A várakozás jogos és indokolt volt, mert a film alkotói között Jean Cocteau forgatókönyvíró és Pierre Billon rendező nevével találkozunk, a főszereplők sorának élén pedig Danielle Darrieux és Jean Marais neve olvasható.

A film történetének gerincében Ruy Blas, a szegény kóborló diák és a spanyol királyi tragikus végű szerelme áll. Victor Hugo ennek a szerelmnek és háttérnek ábrázolásával mutatta be a XVII. századvégi spanyol királyi udvar romlottságát, az udvari intrikát, az ország urainak önző kapzsiságát, gátlástalan aljasságát, amely a legnemesebb érzelmekre sem volt tekintettel sőt céljainak megvalósítása érdekében. A film alkotói ezt a Hugo-i történetet fordították le a film képi nyelvére, szélesítették azt a filmművészet adta lehetőségek magasfokú kihasználásával.

Kár, hogy — bár kerek, mindvégig feszült, egyenletes sodrású filmet adtak — a dráma eredeti mélységét, történelmi háttérének ábrázolását, az ábrázolt idők társadalomkritikáját nem tudták a műhöz és szerzőjéhez méltó módon visszaadni. A filmszerűsége törekvés jegyében megtűzdeltek a történetet kalandortörténetekben gyakori mesterlovagolásokkal, akrobatikus virtuozitásokkal, párbajokkal és a szerelmi jelenetekben túltelgő érzélgősséggel. Mindezek a motívumok összességükben bizonyos fokig felhigítják a drámát, mélységét elcsékesítik és a filmet az igazán művészi filmdráma kategóriájából a tartalmasabb, jobban sikerült kalandorfilmek csoportjába sorolják. Kár volt Victor Hugo drámáját ilyen formában megbontani. Az író eredeti mondanivalójának hübb tolmácsolásával, annak a kép nyelvére való kifejezésével, bizonyára még jobb lett volna.

A film — az említett hibái ellenére — nagy sikerre számíthat. Pierre Billon rendező fordulatosan bonyolítja a cselekményt, bár ötletet, beállításait között — különösen a fentebb elmarasztalt motívumok esetében — nem egy olyannal is találkozunk, amelyet már más filmekből régen ismerünk. Danielle Darrieux a spanyol királynő szerepében szép, rendkívül dekoratív jelenség. Jean Marais kettős szerepe — Ruy Blas és Zaffari — a népszerű művész sokoldalúságának, magasfokú ember- és jellemábrázoló tehetségének adta újabb bizonyítékát.

(bm)

A miskolci IBUSZ közleménye

Miskolci és újdísgyőri IBUSZ július 12—13—14-i Balaton-körúli különvonatára minden jegy elkel. Az utasok f. hó 9-től vehetik át a szállás-utalványokat és a vasúti jegyeket. Az utalványra és jegyre be nem váltott nyugtákkal utazni nem lehet. — Július 20-án különvonat indul Esztergomba. A részvételi díj 40.30 Ft. — Július 26-án a késő éjszakai órákban egynapos különvonat indul Siófokra. Részvételi díj 45.90 Ft. — Július 27-én, kellő számú jelentkező esetén Sajószentpéterről különvonat indul Hajdúszoboszlóra 37.— Ft-os részvételi díjjal. Ebben a vasúti- és strandjegy ára van. A vonat Miskolcon is fel lehet szállni. Július 27-én különvonat indul Egerbe, 15.50 Ft. — Minden vasárnap indul az aggteleki különautóbusz 40.— Ft-os részvételi díjjal. — Július 18—19—20-án Balaton-körúli autóbusz indul, kellő számú jelentkező esetén. Itt az útiköltség és a két éjszakai szállás 285.— Ft-ba kerül. Jelentkezés július 12-én délig lehetséges. — Jú-

lius 25—26—27—28-án négynapos észak-dunántúli országjárásra indul egy IKARUS 55-ös autóbusz az IBUSZ. Jelentkezés július 19-én délig lehetséges. Útiköltség: 215.— Ft. Szállásról az IBUSZ gondoskodik, de ennek költségei külön fizetendők. Az útvonal Budapest át, Visegrád, Esztergom, Dobogókő, Tata, Győr — Pannónia, Zirc — Veszprém és Siófok érintésével az ország egyik legszebb és történelmi emlékekben gazdag vidékén vezet. — Szépnek ígérkezik a július 27-i Füzér-vári túra is, 70.— Ft-os részvételi díjjal, egy napra. — Távlati terve az IBUSZ-nak: augusztus 17—18—19—20-án négy nap a Balaton-körúli. Kb. 120.— Ft-os költséggel, melyben az útiköltségén kívül a 3 éjszakai szállás is szerepel majd. — Külföldi társutasok, kisebb mértékben újabb kontingenst kapott az iroda. Az érdeklődők részletes felvilágosítását Kazinczy utca 2. sz. alatti IBUSZ irodában kaphatnak. Telefon: 16-440